

Ese de două ori in septemana: Joi-a si Do-
nimica; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei sau de patru ori
in septemana

Pretulu de prenumeratiune

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun-
dinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune
Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa
si corespondintiele, ce privescu Redactiunea,
administratiunea sau speditur'a; cate vor fi
nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime
nu se vor publica.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7. cr. de
linia; repetitile se facu cu pretiu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data
se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.”

*Apropiandu-se luna lui iuliu, candu
tote abonamentele de pre semestrulu primu
si trimestrulu alu doilea expira, provocamu
cu onbre pre toti domnii prenumeranti ai
nostri de acesta categoria, sa grabesca a-si
renoi abonamentele, pentru ca se nu fimu
necesitati a li intrerumpe espedarea foiei;
cu o cale provocamu pre toti cati ar dori
a intru in numerulu prenumerantiloru si
cetitoriloru nostri, sa binevoiesca a ne on-
ra cu prenumeratiuni noue.*

Preturiile romanu si mai departe
cele moderate, ce se vedu in fruntea
foiei, si — recomandamu si asta data
tramitarea baniloru prin avise sau asem-
nate postale, cari oferu tote doritele in-
lesniri.

Ocupatiunea de trei septemani in-
trege in Carloveti a Redactorelui acestei
foi, o ocupatiune pre catu de importante
pentru natiune, pre atatu de nerfusabile
pentru Babesiu, a causatu o neregulari-
tate in foia nostra, pentru carea cu ple-
catiune venimu a cere scusele stimabili-
loru cetitori,

Nu a nostra, ci a trecutulu masteru
alu nostru este vin'a, ca astadi pentru
multimea de afaceri natiunali, mari si
urginti, nu dispunemu de numerulu re-
cerutu de barbati cu pregatirile neces-
arie, si astfeliu unii putieni trebu se iee
a supra-si sarcina intreita si indrepta.
De ar da cerulu, ca acestu mare si multu
sentitu defeptu, celu putienu pentru vii-
toriu se incete! —

Redactiunea.

Pesta, in 11 iuliu n. 1871.

De candu cu cele doue eveniminte
de mare importantia in Fracia, cu
succesulu atatu de eclatante alu impru-
mutulu de doue miliarde, si cu reesi-
rea totu asemeua de eclatante a repu-
blicaniloru la alegerile pentru intregirea
adunarei natiunale, — spiritulu popora-
loru de libertate si progresu in Europa
intraga incepe a resufla mai usioru;
sperantiele celoru impilati er incepu a se
urca; omenimea, prin esperintiele tre-
cutulu de curendu sgudiva in credin-
tiele sale despre o destinatiune mai
nalta a genulu omenescu, de nou
incepe a se senti mai buna, si pentru
unu scopu mai nalta creata, de catu vi-
tele necuventatorie si fiarele selbatece,
la acarora meschina trepta, din seclu in
seclu, si din generatiune in generatiune,
totu mereu tindu a o degradu fiii ei, cei
pe braciale ei redicati la putere si ste-
panire!

In consciinti'a amintiteloru doue
eveniminte, chiar si monarchiele cele
mari, dar imbrantarite si impetrite in des-
potismu, — (nu le numimu, caci si asi
— cine nu le scie!) — si ele incepu a-si
domoli pasii spre reactiune si cuvintele
contra libertatei si democratiei.

Si ce ore este caus'a? Cum se splica
acesta mare influinta a unoru acte
atatu de simple ale natiunei franceze?

Caus'a este, se splica apartiunea,
prin esperinti'a seculara, ca — natiunea
franceza, capace mai multu de catu veri-
care alt'a de entusiasm, adeca de insu-
fetiire si de mari sacrificia pentru idei si
principia, nici dupa atat'a timpu de co-
ruptiuni monarchice n'a degeneratu, nici
prin cumplitele desastre si suferintie res-
belice — nu si-a perdutu firea, ci —
abia devenita la unu picuti de pace, dupa

o scurta reculegere, iute si recasciga vi-
goria naturale a inimei si spiritulu seu
nobilu, si — in momentu ea fece, er se
cunosca lumea ca — ea si nu alt'a este
chiamata si calificata de a da directiunea,
d'a deschide calea pre care umanitatea
are sa porbesca, sa se desvolte!

Si deca au impusu subscrierile la im-
prumutu — prin dovéd'a unei averi si
unui patriotismu nedeseccabile, si deca a
frapatu rezultatulu alegeriloru — prin do-
ved'a unui spiritu democraticu neinfra-
ngibile: apoi alegerea lui *Leone Gambetta*
si directiunea ce a semnalat'o elu cu o-
casiunea primirei sale in Bordeaux
inca nainte de alegeri, au fostu cari
au pusu — cum se dice — punctulu
pre i. Fora diferentia se recunosce ca
intre impregiurările grele ce au resultat
din nefericitulu resbelu si din corrupti-
nea de 20 de ani prin Napoleone, *Gambetta*
senguru este celu chiamatu si califi-
catu d'a salva libertatea si republic'a, d'a
sustiené onbrea si ved'a natiunei franceze!

Eta caus'a si splicatiunea marei in-
fluentie a supr'a spireteloru in Eurupa
intraga a amintiteloru doue eveniminte!
Eta intr'un'a inca o data probatu pan'
la evidintia, ce daru, ce mare favore a
ceriului este in timpuri grele — unu
barbatu de spiritu sublimu, de caracteru
forte, de vointia resoluta! — Ferie-
ce de poporale, care de timpuriu cu-
noscu pre atari barbati, si ii sciu pretiu,
si au curagiulu d'a li urma! —

In proportiunea de 99 republicani
alesi din 106, Parisulu, carele alta data
pururu alega mai liberali, asta data a
alesu mai putienu curatu liberali si re-
publicani. Caus'a e, caci din 445,000 de
alegetori, participara la alegere numai
220,000, ceva mai putienu de catu diu-
metate. Adeca multimea de republicani,
compromisi in rescolla comunala, se afla
parte in prinsore, parte in retragere, si
nu se potu infacisia la urna, — deci mai
putienu liberalii precumpenira in parte. —

Contele *Chambord*, principalulu pre-
tendinte de tronu in Fracia, acestu
Bourbonu, dupa intipuirile si fictiunile
politice ale omeniloru dedati a privi po-
porale de turma pe sem'a vicleniloru
domni — celu mai indreptatulu tronulu
Fraciei in urm'a rezultatulu alegeriloru
dede unu manifestu — „catra supusii
sei,” subscriindu-lu ca *Henricu alu V.*
Va se dica, densulu, dupa ce vediu ca de
o chiamare a sa la tronu prin natiune nu
pote se fia vorb'a, puse tota rusinea la o
parte si se prochiamu elu insusi de rege;
adause insa indata ca — se retrage din
publicu, — dora si din Fracia, pentru ca
se incete agitatiunea! — decare declarare
a sa poporulu francecu dimbesce cu com-
patimire. Bietulu omu totu mai crede ca
poporulu e prostu si o se cada numai de
catu in genunchi naintea despotiloru sei
temerari. A trecutulu timpulu si apoi aci
e *Gambetta*, carele va ingrigi ca acelu
timpu se numai revina curendu! —

Asemenea se suna ca au de cugetu
se faca si pretendenti Orleanisti si Na-
poleonidii; vor si ei a-si pune de ocam-
data pof'a in cuiu, asteptandu timpuri si
impregiurari mai favorabili. Astepte
numai! —

Regimulu italianu alu lui *Victore*
Emanuelu, incepe a se consolidu in Roma;
er santulu parinte a se familiarisa cu
starea de nevoia pre carea sagetile ana-
temeloru sale nu fusera in stare a o im-
pedeca seu schimbá. Infalibilitatea bietu-
lui omu a devenitu de risu, pre cum si
merita. —

Parasindu strainatatea si retornandu
la ale nostre, ar fi se amintimu mai an-

laiu de tote de — activitatea Delegatiu-
niloru, ce deja vr'o cinci septemani asu-
da in Viena, asuda lucrandu la impova-
rarea poporaloru cu sarcine grele, de
milióne si milióne! insa — dorere, n'a-
vemu alt'a se spunemu de aceste organe
de statu, de catu ca — sunt aproape de
a-si termina opulu impovaririi catu de
bine a poporaloru si atunci membrii loru,
cu cate 10 fl. la dia, *re bene gesta*, vor
caletori cari in catro la odihna, er popo-
rale — vor platí, inca si deficite mari
pentru trecutulu! —

Asemenea intielegemu ca mane ori
poimane are se se proroge si senatulu
imperialu, carele standu in conflicte ne-
intrerupte cu Ministeriulu *Hohenwart*, si
asiá numai dupa nume mai esiste si mai
lucra. Sambat'a trecuta — elu nici nu
fu in stare a se completa si a tiené sie-
dinti'a, si caus'a pentru carea nu se in-
faciasara atunci multi din drept'a guver-
nementale, inca nici pana astadi nu este
desclucita. Se credea ca caus'a ar fi fostu,
fiindu ca era la ordinea dilei unu pro-
ieptu de lege emendatu de casa boierilo-
loru, in privintia completarii si respec-
tive regularei a 25 de regimente de ca-
valeria si fiindu ca comisiunea, in pri-
vintia opositiunale, cerea respingerea
emendamentulu casei boieriloru, pre
candu drept'a si cu Ministeriulu erau
pentru primire. Dar acestu obieptu ieri
se pertracta si votulu comisiunei se
primi — fora vr'o mare opositiune din
partea guvernamentaliloru. Deci caus'a
absentarei de sambata a multoru —
asiá se vede ca a fostu simplu numai
morbulu de care patimesce cam de
multu parlamentulu din Viena. —

Organulu oficialu alu Ministeriulu
ung. „*B.-Pesti Közlöny*,” publica astadi
ordinatiunea Ministeriulu de justitia prin
care se defigu locurile de statiune pen-
tru *Tribunalele*, adeca Curtile judetiale
de prim'a instantia, si pentru scaunele
seu *judetiale cercuali*. Ungaria si cu Tran-
silvania impreuna va ave 102 tribunale,
(80 in Ungaria, 22 in Transilvania,) si
360 de judetia seu scaune cercuali, (297
in Ungaria, 63 in Transilvania;) dintre
aceste din urma de ocamdata numai 31
ca juridictiune tabularia, adeca pentru
cartile funduarie.

In nrulu viitoriu vomu publica si noi
deca nu intraga acesta ordinatiune, celu
putienu unu estrasu din acea parte a ei,
in care cade, si de care se interesedia
deci specialu publiculu nostru.

„ALBINA,”

Institutu romanu de creditu si de economii.

Unu numeru considerabilu de cei
mai de frunte, mai solidi si reali barbati
ai natiunei, de unu anu si mai bine de
dile au conceputu si urmaritu planulu
de a fundu — prin propriele poteri, ma-
teriali si intelectuali, unu institutu, atatu
pentru credite si asicuratuni de totu
feliulu, catu si pentru economii, (pastrari
de bani, in sume ori catu de mice seu
mari, pre langa interese moderate,) unu
institutu, alu carui aptivitate se se estinda
a supr'a tuturoru partiloru locuite de
romani si se fia in celu mai deplinu in-
tialesu alu romaniloru si pentru romani,
care institutu, prin concurentia ce are
se faca celoru multe institute straine de
asemene natura, se inlesnesca publiculu
romanu in tota privintia cascigarea si
pastrarea de bani si astfeliu se contribue
cu poteri natiunali unite la prosperarea
intereseloru materiali ale natiunei romane.

In fruntea acestei intreprinderi s'au
pusu de locu de la inceputu ilustrii bar-
bati: *Antoniu* si *Alessandru de Mocioni*,
Timoteu Cipariu, *Davidu b. Ursu* de

Margine, *Jacobu Bologa*, *Joane Hannia*
si *Paulu Dumca*.

Maréu'a ideia a conceput'o si pro-
ieptulu de statute l'a lucratu dlu *Visa-
rionu Romanu*. Statutele s'au desbatutu
si primitu si subscriu in comunu, apoi
prin unii mandadari s'au substernutu
Ministeriulu ungurescu pentru aprobare;
acést'a inca tomn'a trecuta. In data a-
tunci dlu *Vis. Romanu* a fostu tramisu
la Viena pntru d'a studiu formalmente
si sistematicu tota manipuliatiunea in
tote ramurile de creditu si de economía,
pentru ca se fia in stare a luá in man'a
sa Directiunea institutulu.

Guvernulu ungurescu — asiá se
vede ca la inceputu nu luá lucrulu seri-
osu, caci ni redica multe dificultati;
dar — pre catu ai nostri mai seriosu
staruiau pentru aprobare curenda, pre
atatu unele ministeria deveniau mai di-
ficili. Lucrulu se protrase — in butulu
tutororu intetiriloru, peste diumetate
de anu; multe schimbari se cerura, dar
fiindu ca tote nu alterau natur'a si scopulu,
ele iute se primiau, astfeliu in catu pe la
Pasci deja se credea, ca o mai departe
intardiare n'ar mai fi cu potintia! Si
totusi aprobarea s'a mai amenatu inca
doue luni, pana ce tandem aliquando,
cu Resolutiunea imperatésca, data din
Schönbrunn in 14 iunie 1871 — Sta-
tutele se intarira, er Ministeriulu regiu
de industria si comerci, cu rescriptulu
din 20 iunie a. c. nr. 6727. le retramise
la Sibiu, unde are se fia scaunulu cen-
tralu. —

Inca in ultimulu momentu, cum se vede
in ultimulu stadiu alu loru, statutele su-
ferira unele modificatiuni, a nume li se
adause conditiunea, ca constituirea in-
stitutulu se se faca si elu se-si incepa
activitatea numai dupa ce tote actiunile
vor fi subscribe; o conditiune ce nu s'a
pusu tuturoru instituteloru de asemene
natura; o conditiunea ce ingreuna si
intardia activitatea; o conditiune ca-
rea insa — are si doue latiri bune,
la cari de buna sema nu vor fi cu-
getatu dnii Ministri unguresci, adeca ca
ea este una noua provocare, una fortiare
— cum am dice — de zelu si de ener-
gia din parte-ne; er alt'a ca — deca o
data prin zelulu si energi'a nostra tote
3000 de actiuni (actiunea cu cate 100 fl.)
vor fi subscribe, de aci in colia institu-
talu cu atatu mai potericu, mai cu folosu
se va poté desvoltá!

Vremu se dicemu, ca si la acesta
ocasiune domnii stepanitori ni dovedira
desclinita ingrigire pentru noi, nu cum-
va se ne potemu lauda ca — ni-au usiu-
ratu si naintatu acesta cauza!

Destulu ca — dupa tote greutatile
si pedecele, „*Institutulu romanu natiu-
nalu de creditu si de economii*” ni este
incuviintiatu; prin acést'a ni este datu
in insasi a nostra mana, ca se-lu desvol-
tamu si punemu astfeliu in lucrare, in
catu elu se ni devina unu potinte isvoru
de viétia si de bunastare natiunale; se
ni scutésca poporulu de imprumutele
usurariloru straini, cari in locu se-i
ajute, ilu seracescu; er de alta parte ca-
scigurile, dobandile de dupa banii nostri,
se ni le pastreze noa; cu unu cuventu,
se ni faca cu potintia intemeierea unei
economii natiunale proprie, ca se nu ater-
namu pururia, in tote lipsele nostre, totu
de la gratia strainiloru si se nu damu
pururia, totu cascigulu nostru — strai-
niloru.

Cine se pricepe ca — ce va se
dica fundarea unui propriu creditu, unei
proprie economii natiunale, acel'a numai
de catu va sci apretiu marea importan-
tia a acestui institutu, va sci se-si splice

multele pedeci si intardiari ce i s'au facutu, si — nu va pregetá a-i dá numai cátu totu potintiosulu ajutoriu, pentru ca elu cátu mai curendu se se póta pune in lucrare si se-si reverse binefacetóriá sa activitate a sup'ra tuturoru partiloru romane,

In câte-va putiene dile Statutele acestui institutu vor esi de sub tipariu si se vor impartasi Publicului romanu in destule esemplaria, pentru ca se se póta informá si convinge mai de aprópe si mai specialu despre marea importantia a lucrului.

Díariulu nostru „Albina,” cu programulu si special'a destinatiune d'a conlucrá la emanciparea politica-natiunale a romaniloru, declara prin acést'a pre „Albina,” Institutulu de creditu si de economí, ce — dup' a nóstra pricepere, are mentiunea d'a conlucrá la emanciparea financiaria si economica a romaniloru, de sora amata a sa si socia in lupt'a cea mare natiunale, si-i promite tota atentiunea si tota spriginirea posibilá.

Problem'a romaniloru prin municipia.

Reorganizarea municipaloru, pro bas'a legii municipali cestei nóue, ni este la usá.

Legea nu ne multimesce, pentru cá tinde favoruri pré mari aristocratiei de bari, si le tinde in daun'a justeloru pretensiuni ale democratiei. Noi democrati suntemu.

Din acestu punctu de vedere, deputatii nostri in dieta combatura acea lege pre candu era inca proleptu, lovind'o cu argumentele cele mai elocinti si mai indreptatite. Dorere in sa cá argumentele nu potu se fia eficaci candu intimpina o majoritate ce si-are interese a parte, interese ce trecu peste cadrulu logice. Este absolutismu multu in aceste interese nelogice: ratiunea cauta se jaca in faci'a lui. Tace, dar momentanu, in fine totu ea va triumfá, cá s'a invetiatu la triumfe. Momentanu tacu deputatii nostri, dar n'au renuniatu la lupta pentru pururia.

Vine la rondulu seu filosof'a dreptului positivu, carea inca 'si va face detorint'a a critica si a respinge asemene lege.

Deputatii dara si filosof'a dreptului, vor se combata legea si de acum, vor se lucre in contr'a ei. Nici se póte altminte, cáci a nu permite acést'a lucrare (combatere) séu a-i negá dreptulu, ar insemná a nu permite progresulu séu a-i negá dreptulu de a se impamenten in Ungaria. O lege positiva si perpetua in politica este totu asia absurditate casi negatiunea absoluta a progresului.

Acum cá scimu carea va fi sórtea legii municipali despre partea deputatiloru nostri in dieta si despre partea filosofiei dreptului positivu in literatura, — vine rondulu se scimu cum cauta s'o intimpinámu noi romanii acea lege prin municipia?

Municipiulu nu este legelatiune regnicolará, prin urmare elu nu póte respinge o lege ce nu elu a votat'o ci unu organu regnicolaru.

Fiindu cá legea contine si drepturi facultative, adeca cari aterna de la noi de voimu se le essercemu séu nu: óre din acestu punctu de vedere bine ar fi se combatemu si respectivelu se impedecámu essecutarea legii prin aceea cá nu vom esserce drepturile nóstre?

Nu ar fi bine, cáci ea s'ar essecutá fora de noi, si atunci in essecutare ar fi si mai aspra pentru noi. Deci cauta se essercemu drepturile nóstre, si se cercámu a esplotá in favórea nóstra câte positiuni numai se potu din acea lege. Intr'adeveru legea este amara cáci ni dá drepturi fórté putiene, dar déca nu le vom practică nici acestea, atunei va fi si mai amara.

Punendu-ne pre terenulu legii pentru a intrá in posesiunea putieneloru drepturi ce ni mai remasera, nu insemná cá am fi renuniatu la cuviincioasele reserve juridice, séu cá ni-am fi sacrificatu venitoriulu. Reservele juridice se subintielegu, éra venitoriulu suntemu detori a-i testá portiune legitima, necum se avemu dreptulu de a-lu sacrificá. Portiune legitima nu-i vomu poté dá, de nu vomu agonisi ceva prin activitatea nóstra.

Deci se pornimu cu totii spre activitate. Nainte dá tóte, romanii din fie-care comitatu se se iutiéléga despre membrii de alesu in comitetulu comitatense despre partea fie-carui cercu electoralu ce se va statori. Vorbimu

numai despre membrii alesi, cáci voturi virile vomu avé putiene.

Dupa ce comisiunile, emise in fie-care comitatu, vor statori cererile de alegere, se vor publica, si vomu s'i omnia care cereré cáci membrii cottensi are se alega, — atunci va fi bine se ni facemu si noi liste de candidati, cum au de engetu se face si partitele unguresci. Listele sunt necesare ca se nu fia cum-va cutarele alesu in mai multe cerouri din acea-si comitatu, cáci in asemene casu cantandu se renuncie, noi la alegerea a dóu'a am resesi mai anevoia, dovéda alegerile de deputati, la cari inca reesimu mai bine in miscamentulu generalu, decátu atunci candu miscamentulu e numai particulariu in cutare cercu, de au regasu toti antagonistii nostri se vina a ni se opune.

De vomu reesi cu numeru frumosu de membrii cottensi, caus'a este in buna parte ca dobandita, cáci atunci vom dispune de voturi multe la alegerea de oficiali.

Aci nu se sfarsiesce missiunea membriloru cottensi, ci vor trebui ca pururia se petréca cu atentiune interesele natiunali, déca ele se respectéza in comitatu barem pre cátu ni le-a recunoscutu insasi legea, vor trebui se fia cu bagare de séma la portarea oficialiloru facia cu poporulu, si — in casu daca n'am resesi cu oficiali romani — se se infórme déca neromanii sciu romanesc'a si nu se nascu ne'n-tielogeri daunóse. A reclamá apoi in contra tuturoru abuseriloru ce ar proveni din veri un'a de aceste privintie.

Este invederatu de aci cá déca vom avé membrii comitatensi cátu de putieni, dar dupa tipulu si asemenearea lui Ddieu, ei vor poté se afirme o buna parte de drepturi, s'o afirme chiar in contra oficialiloru neromani ce ni i-ar impune eventualminte o majoritate neromana.

Dar preste acestea, la administratiune mai avemu multime de interese, cari nu ni este iertatu se le aruncámu de préda arbitriului altor'a séu lenevirei nóstre.

Deci se nu dormimu; se ni aducemu a minte de loviturile multe ce s'au pornitu pana acum de pre la comitate a sup'ra intereseloru nóstre natiunali si cari nu ni vine la socotéla se se mai pornéca; se ne reculegemu pentru câteva dile; se ni dicemu si noi o data ceea ce cebulu 'si dice de cincii ori pre di: „Nu ve dati, fratiloru!”

INVOIÉLA

In privint'a comuneloru amestecate romane si serbesci din diecesele de mai nainte ale Aradului, Versietului si Temisioarei.

I. Obieptulu acestei invoiele sunt acele comunitáti bisericesci, locuite de serbi si romani de biseric'a orientale si dupa limba amestecate, cari pre timpul préinaltei Resolutiunii din 24 decembre 1864 se aflau in diecesele de atunci ale Aradului, Temisioarei si Versietului.

II. De atari comune amestecate au a fi privite tóte comunele bisericesci romane-serbesci, indegetate sub I. in cari se afla celu putienu 100 de suflete de una natiunalitate facia cu unu numeru egalú séu mai mare de cealalta natiunalitate, in comuna legatura de comunitate bisericésca.

Acele comunitáti bisericesci, in cari se afla serbi si romani de confessiunea ortodossa in legatura comunala bisericésca, in sa n'ajungu nrulu de 100, nu vinu sub pertractarea, regulata prin acést'a invoieála; dar se observa espresu, cá prin acést'a nu se prejudeca nici unu dreptu ce li compete, ér desclinitu cá dreptulu de proprietate a fie-carei párti remane rezervatu.

III. In comunitátile amestecate, indegetate sub II, este liberu fie carei párti, atáta serbiloru cátu si romaniloru, fora privint'a cá sunt majoritate séu minoritate, a cere despartirea de legatur'a comunala bisericésca si impartirea averei bisericesci comune pentru realizarea acelei despartiri, si adeca fia spre scopulu de a trece in cealalta Metropolia natiunala rudita, fia macaru numai pentru de a formá sub iurisdictione Metropoliei in care se afla o comunitate bisericésca propria natiunale.

IV. A sup'ra un ei astfelu de cereri, fora amenare se va incepe si efectul pertractarea de despartire — cu modalitate ce se va norma mai diosu.

V. O comunitate bisericésca nóua, ce astu-modu s'a formatu, póte se essista atátu ca comuna bisericésca de sine, déca ea are medlócele d'a se sustiené ca atare, — séu ea póte se se adfilieze unei altei comunitáti bisericesci conatiunale.

VI. In privint'a averei comunale bisericesci se statorescu in co'ntielegere urmatoriele principia valibili pentru ambele párti:

1. Proprietatea eschisiva, recunoscuta de párti, de atare, atáta privint'a obiecteloru miscatórie cátu si a celor nemiscatórie, remana párti a carei proprietate este, nu vinu deci sub impartire, ci se separeza mai nainte de tóte in favórea proprietariului.

2. Obieptele comune, miscatórie si nemiscatórie, se vor supune impartirii dupa urmator'a invoieála.

VII. Unde se afla una si dóue sessiuni parochiale, impartirea se face asemenea, egala; unde sunt mai multu de dóue sessiuni, trebuie stárnitu cá impartirea in privint'a sessiuniloru ce trecu peste numerulu de dóue, se se face cu considerarea tuturoru impregiurariloru, dupa cea mai posibilé ocuitate.

VIII. Cartile bisericesci liturgice si rituali, apartienu párti in a carei limba sunt scrise, si asiá cele slave serbiloru, cele romanesci romaniloru. Alte obiepte bisericesci miscatórie se impartiescu intre ambele párti dupa proportiunea numerului sufleteloru, si adeca pre cátu se póte in natura, precátu nu, in ecuivalentulu ce vor statori pártile intre sine in co'ntielegere.

IX. Biserica comuna o primesce pre langa desdaunarea defipta — caeteris paribus, (intre asemenea conditiuni,) partea ce face majoritate.

Desdaunarea se face in bani numerati, séu dupa invoieála partiloru in valóre de bani, intr'o proportiune dupa nrulu sufleteloru.

Desdaunarea se respunde séu indata, séu in terminu celu multu de cincii ani. Déca partea ce a primitu biseric'a, in acestu restimpu nu respunde de obligatiunei sale deplinu, cealalta parte este in dreptu, séu a cere essecutiune, séu a luá insasi biseric'a, pre langa o desdaunare ce va fia se statori dupa aceea base si a se plati intr'unu asemenea restimpu. In casu de neimplinire nici acum a obligatiunei luate va urmá neconditionatu essecutiunea.

Toti credintiosii maioreni de genulu barbatescu ai acelei párti, carea ié a supra-si platierea, garantéza cu averea loru pentru ea ca impreuna detori; in casulu déca sum'a de desdaunare in timpul defiptu nu s'ar solvi deplinu, si asiá deci in protocolulu de invoieála va trebui amintitu consentimentulu, respective declaratiunea loru espressa, si insirate numele tuturoru. Firesce cá prin acést'a nu se eschide nici altu corespundietoriu modu de garantia si ipotoca, la care s'ar invoi pártile.

X. Pre cátu timpu desdaunarea intru intielesulu puntului IX. de partea obligata nu va fia respunsa deplinu, biseric'a se va folosi prin ambele párti astfelu, in cátu una septemana servitiulu ddieescu se va tiené numai in limaa slava, si un'a numai in cea romana.

Alte functiuni speciale se vor essecutá — firesce in limb'a acelei párti, pentru carea se facu ele.

In cátu pentru folosint'a localitáti scolarie se statorescu, ca acolo unde nu essistu pentru ambele párti edificia scolari proprie, in edificiuulu comunu se se dee fie-carei párti cáte o incapere pentru scolaria copiloru, ér déca edificiuulu scolaru n'ar avé nici macar dóue localitáti calificate de scóla, atunci cea un'a localitate ce 'essiste, se se foloséca de ambele párti dupa unu turnus.

De altmintrelea se se staruféca ca fie-care se capete unu edificiu scolaru propriu.

Alte realitáti bisericesci comune se vor impartí intre párti séu in natura séu in ecuivalent, dupa proportiunea numerului sufleteloru. Déca o realitate n'ar poté se fia impartita in natura, atunci respunderea ecuivalentulu va urmá dupu modulu aretatú in p. IX.

XI. Indata dupa acordat'a despartire si impartire, fie-care parte va capeté unu preotu alu seu propriu.

Pentru preotii ce prin astfelu de despartire ar remané fora oficia, concernintea ierarhia ié a supra-si indetorierea de ingrigire.

XII. Fie-care parte, indata dupa despartire, forméza de sine o comunitate bisericésca propria, se constituie in spiritulu respectivulu statutu bisericescu, si administra ea insasi averea bisericésca ce cade in partea ei.

XIII. Impacatiunea, respective despartirea din comuniunea bisericésca numai atunci se privesce de essecutata si realizata, candu desdaunarea pentru primitelu obiepte s'a respunsa deplinu, séu s'a asecuratu cu garantia legala si concésa de partea indreptatita. Pana

atunci remane comunitatea nou formata prin despartire, in legatur'a ierarhica de pan'a cumá.

XIV. Se privesce de voi'a legala dovédita a párti ce cere despartirea, declararea consunatoriá a majoritatei absolute a credintiosiloru conatiunali, trecuti de 20 de ani. Conformu la fie-care pertractare de despartire va trebui a se constatá mai antaiu de tóte, in modu potrivit — acést'a impregiurare.

XV. Pentru realizarea despartirii aci normate a comuneloru bisericesci amestecate se vor compune pentru diecesele numite in p. I. siese comisiuni mestecate.

Pentru fie-care comisiune alege Delegatiunea serbésca dóue, si cea romana ér atáta persóne de increderea sa. In casulu candu o parte cere incorporarea in Metropolia natiunale rudita, organulu diecesanu administrativu concerninte tramite din partea sa, si concernintele consistoriu romanu din a sa, cátu unu reprezentante, carele póte se assista la pertractatiunea comisiunale. Din partea autoritatei politice assiste la pertractare o persóne oficiale, ca testimoniu legalu.

XVI. Despre pertractarea de impacatiune fie-care comisiune face unu protocolu esactu in limb'a romana si serbésca si se tramite prin membrii comisiunei catre Delegatiunea. Candu o Delegatiune afla cá pertractarea in ori ce privint'a este necomplete, ea prin presiedintele ei se pune in co'ntielegere cu cealalta Delegatiune si ele dispunu in co'ntielegere completarea pertractatiunei.

XVII. In casu de nesuccederea impacatiunei, comisiunea face in ambele limbe unu protocolu ce constata acést'a impregiurare si dá fie-carei párti respectivulu protocolu originalu spre intrebuintiarea mai departe. Comisiunile facu despre starea lucrului aretare concerninteloru Delegatiuni intr'unu reportu consunatori.

XVIII. In casu de nesuccederea a impacatiunei, comisiunea va face se pricepa pártile cá de aci incolia despartirea se póte ajunge numai pre calea judecatii si va incercá, pre cátu se póte, in cale amica, cu consentiulu ambeloru párti a stabili unu modu de convetiunire ecuitabilu si impacituriu.

XIX. Comisiunile de impacatiune se vor numi si compune prin Delegatiuni in celu mai scurtu timpu dupa subscrierea acestei invoiele. Acelea cu 1. septemvre a. c. vor incepe pertractarile de impacatiune fora tóta amenarea le vor continuá cu tóta posibil'a intetire, astfelu in cátu ele pan' la finitulu lui februaru 1862 se fia terminate. Deci pártile cari voiescu a cere despartirea si inca n'a cerut'o, vor avé a-si substerne astfelu de cerere intr'acestu timpu la concernintele comisiuni. Aretarile mai tardie, prin aceste comisiuni nn se vor mai luá in desbateré. *)

XX. Delegatiunile se invoiescu intre sine ca din ambele parti se se substérna Maiestatei Sale rogarea: Se binevoiesca a delegá ca judeciu de pertractare in aceste cause — *tribunalulu regiu din Pesta*, pentru provincialu, ér pentru confiniulu militariu, *tribunalulu militariu c. r. din Temisioara*.

Carlovetiu, in 1 iuliu 1871.
19 iuniu
(Urma subscrierile tuturoru membriloru ambeloru Delegatiuni)

Aradu, 6 iuliu n. 1871.

Pe di ee merge totu mai tare ne convingemu, cá stepanitorii magiari nu numai nu voiescu de felu se impartie drepturile cu conlocutorii loru, ci totu mai tare si-incórdá potterile pentru d'a-i desconsiderá. — Nainte de acést'a cu vr'o 20 de dile se serbá aici in Aradu instalarea noului comite supremu, despre ce vi s'a reportatu la timpul seu; cu acea ocaziune dlu comite supremu accentuá in vorbirea

*) Desi la acést'a ocaziune nu voiamu a dá nici o aplicatiune punturi loru ce paru greu de intielesu, cá puntulu de facia totusi trebuie se spunemu cá adeveratulu intielesu alu lui este urmatoriulu: despartirile dejá cerute, indata cu inceputulu lui septemvre se vor pertractá, astfelu ca ele pan' la finitulu lui februaru 1872 tóte se fia deslegate, ori indrumate la judecata. Déca intr'acestu restimpu, adeca pan' la incheierea lui fauru 1872, si alte comune, mestecate, séu parti de prin comunele mestecate vor cere despartirea, aceste nóue cereri se vor pertractá prin comisiune si de la martiu 1872 in colo pana ce se vor terminá tóte. Cererile in sa de despartire ce s'ar dá pe la 1. martiu 1872. in colo, s'ar avisá simplu la calea legi, de cumva pártile nu s'ar scii impacá ele inesi fratiesce. —

sa, că are voi'a d'a pasi spre indetulirea și a natiunalității romane din comitatul, si romanii — capii nostri, induliti de promisiunea sireta, acurserea inca si la prandiul de inaugurare si numai duoi — insi s'au aflatu, cari refusara invitarea. Romanii si magiarii din comitatul Aradului prin urmare si dupa semne se impacara de nou si sub noul comite érași magiarii si romanii uitara in momentu — (vai si amaru!) că vr'o 8000 de insi, fruntea poporului, au subscrisu o petitiune catre guvernul, prin carea cerura comite supremu de romani. Ei bine! capii nostri in butulu admonitiunilor, consumara prandiulu de pe més'a diplomatica, ne luandu in consideratiune că blidulu de linte! si ei remasera asteptandu rezultatu imbucuratoriu de la noua infratire!!

In 3 iuliu se tienu congregatiune cotten-sa, cu care ocaziune se alésa si unu jurasoru la B. Sebesu in locul fia iertatului Teod. Ioanesou. In presér'a congregatiunei, romanii comitatului se coadunara dupa datina si contandu la cuvintele comitelui supremu si la promisiunea speciala, candidara pentru postulul vacant de jurasoru — pre d. G. Feiru, juristu absolutu si teneru romanu de buna sperantia; candidarea fu unanima si se alésa o comisiune de 3, ca se se puna in contielegere cu comitele supremu si cu partid'a magiara.

In d'a urmatória apoi candu in congregatiune veni la ordine slegerea, magiarii, maioritatea cea mare, incepura a strigá altu nume: Mihailovicu Béla, si strigatulu lor nabusiá pre alu romanilor; rezultatulu fu ca Feiru repasi si Mihailovicu se aclamá. — Cine este Mihailovicu? unu teneru de nascere romanu, fiulu reposatului jude de cercu din Radna, crescutu si romanescu si unguresce, dar mai vertosu de candu incepu a figurá ca absolutu a incungiuratu cu totulu societatile romanesci, prin ce de buna séma se va fi recomandat, căci astfelu se recomanda astadi! Si elu este alesu ca romanu. Fi-va elu óre cu recunoscintia catra numele romanu? vomu vedé. Destulu atát'a, că dorint'a partidei romane asta data nu s'a luat nici intr'o consideratiune si ast'a se intempla sub noul comite supremu celu dreptu si cu influentia mare la partid'a magiara, sub acelu comite supremu, carele incredintia pre romani despre bunavointia lu-facia de ei, — acel'a la care s'au duau capii partidei nóstre se prandiésca, candu s'a instalatu, desavuandu cele 8000 de subscrieri. Amara satira! Desamegiti-ve, Romanilor, pentru Ddieu! Recunósceți că ati pecatuitu! — Déca intr'o debila alegere de jurasoru in postu romanescu — nu poteti triumfá si acést'a chiar acuma la 20 de dile dupa promisiunile duloi si dupa prandiulu de amicia, — ce va fi de acum nainte?! La ce este partid'a, déca ea se nu póta nici decide, că este óre iertatu a marcă si a bé la cutare mésa politica?! Apoi — vomu merge si mai departe asiá? Capii partidei nóstre, nu se vor opune, ci supune mereu-mereuasiu? Si astfelu ei credu că vor remané increditiunii nostri si mai departe?!

Candu sunt in fruntea nóstra, cu sil'a storcu din noi câte o decisiune pentru d'a placé unguiloru, si éta că unguirii cum ni ambla pe placu; si a cui este óre vin'a? Este a slabitiunei nóstre, că nu facemu nici unu pasu resolutu, chiar in contra acelor'a, cari se dicu a fi ai nostri, ai nostri conducetori si mentori! *)

Candu eramu opositiunali si resoluti, aveamu respectu, dovéda chiar pactulu; unguirii ui l'au propusu, noi cu anevoia l'am primitu, atunci candidarea o faceamu noi de noi si érá primita. Acum insa de candu cu prandiurilu si cu „per tu“, urile; — ne apropiámu de cadere.

Desamegiésca-se totu romanulu din comitatul; luere in provincia, de centru vor avé grigia cei ce au mancatu linteá; se nisuiumu pentru inaintarea materiala si spirituala a poporului, ajunge-vomu se vina ap'a si pe a nóstra móra, dar si pana atunci tóte se le incéstámu. —

Tiene-minte.

Calugeri, in Biharu in iuliu 1871.

(Scól'a natiunale pers pentru nepasarea comuna a autoritátiloru scolarie!) Onorabila Redactiune! — Nu sciú déca credemu, dar to-

*) Candu au publicatu fói'a nóstra constitutirea si statutulu „reuniunei politice natiunale a tuturor romaniloru din cottulu Aradului“, unu barbatu romanu practic, intr'o societate fiindu intrebatu că — ce cugeta despre acést'a frumoasa reuniune? — a respunsu: „Tienú că ea de tóte este buna, numai de un'a nu, de — opositiune.“ Probatum est. — Red.

ti ne intrecomu a buciná, că — scól'a si invetiatur'a este viét'a si bunastarea si libertatea popóloru. Ei bine; cum stámu noi cu scól'a? Éta cum.

In satulu nostru sunt cam peste 100 de copii oblegati de scól'a; dintre ácestia pan' la pasci, 1, dicu unulu a cercetatu regulatu scól'a; vr'o 10 numai dóue-trei luni au amblatu la scól'a, vr'o 15 numai câte de 3—4 ori in luna; ceialalti nici n'a vediatu scól'a!

Scól'a n'are mai nemicu din uneltele necesarie pentru instructiune; léf'a invetiatiuniloru nu i se respunde nici o data regulatu, nici o data fora grea munca si staruítia!

Cetiramu in nr. 45 alu multu pretiutei Albine, cum 72 de docinti unguri cautara aplicatiune la drumurile de feru, de reulu postului lor invetiatorescu; cetiramu si aceea că — invetiatiunii romani sunt mai zelosi pentru chiamarea lor si tienú la ea, macar că pusetiunea loru este dóra multu mai ticalósa. — Asiá e; invetiatiunii nostri au o rabdare de feru; ei — s'au dedatu cu suferintiele si — potu dice că lipsele personalu sengure cu greu ii vor aduce la desparare si la parasirea carierei. Insa — se numai jé nimenea in nume de réu că spunu, cum-ca totusi multu invetiatiunii nostri au ajunsu aprópe de desparare — pentru că vedu, cum implinirea santei loru chiamári li se face nepósibile! Spre acestu scopu m'am pus a descrie casulu de la Calugeri, carele are multe multe asemene.

In desiertu invetiatiuniloru (G. M.) a implorat ajutorulu antistei comunali; in daru existate inspectore scolarulu localu, a nume domnulu preotu M. Chr. in desiertu invetiatiuniloru a facutu reporturi peste reporturi si acéstui'a si Inspectorelui districtualu G. V. — căci tóte au remasu fora celu mai micu rezultatu! Dlu preotu si directoru localu — inca nu s'a abhatu se véda scól'a, si de reporturile si vaerárele invetiatiuniloru nici cá-i pasa; érá dlu inspectore districtualu de scóle asemenea nu a datu nici celu mai micu semnu de viét'a! — Ce mai scie se fáca acum bietulu invetiatiuniloru? Fora léfa ca lumea, fora a o primu regulatu macar pe césta slaba, fora scolaru si spriginire in comuna si la superioritate, — bine, se mai póte numi acést'a postu invetiatorescu? Se mai póte acést'a potrivu cu onóra de docinte natiunala?!

Pentru Ddieu, Domniloru chiamati, — faceti ve detorint'a si nu aduceti prin nepasarea vóstra la desperatiune pre cele mai bune si mai necesarie organe ale natiunei, pre invetiatiunii natiunali! —

Boccea-montana, in 27 iun. v. 1871.

(Necrologu.) Dle. Redactore! De sep temani se suná că — crud'a mana a mortii ni ar fi rapitu pre unulu dintre cei mai bravi invetiatiunii natiunali, si inca in flórea tineretiloru! Acum fiindu dlu protopopu alu Oravitiei ca inspectore scolarulu aici la essamenu, cu a-dunca dorere intielesei ca positivu cumca amatululu colegu si pré zelosulu conatiunalistu, dlu docinte din Tievaniulu-micu, Pavelu Gluca, in etate de abiá 25 de ani, dupa unu morbu indelungatu de plumani — a paresitu acést'a viét'a trecetória!

Densulu a fostu unulu dintre invetiatiuniloru din districtu, carele la conferintiele invetiatorescu esclá prin propunerile practice si demne de tóta imitarea, unulu carele semená in anim'a tinerimeu „sementia religiei, moralei si natiunalitati.“

Despre zelulu seu natiunali mai de multe ori a datu dovédi elu, si de datele stravechie ale romaniloru, cerute de dlu Marienescu, s'a interesatu, dupa cum sciú din acestu preiuitu diurnal.

Pentru tóte aceste dara credu că merita, ca se-i dicemu in publicu cu totii: „Fia-i tiere-n'a usóra.“

Joane Marcu, invetiatiuniloru.

Sasca-montana in 14 iuniu 1871.

In pretiuit'a „Albina“ Nr. 45 cetiramu unu estrasu dintr'unu art. de A. Valutianu prin carele acestu numitu nu se síesce a buciná in publicu feliu de feliu de laude jurasorului F. Balogh din Sasca. Noi si de asta data ne retienemu de a dá testimoniu de calificatiune acéstui d. jurasore; noi am apelatu la sentiuulu de dreptate alu dlui comite supremu Fauru, si de aci, ca de la locul competinte am asteptatu sentintia. Cátu pentru dlu Valutianu, dupa ocupatiune carpaci de cibóte, carele are cutezantia d'a vorbi in numele unei comunitati, despre care vorba a sa insa ómenii nu sciú ni-

micu, — dechiarámu francu că — nu-lu tienemu capace d'a judecá despre calificatiunea unui judecatoriu si administratore, si ca se se convinga despre asertiunea nóstra, 'lu provocámu se binevoiésca a merge la Oravitia si se intrebe acolo pre toti dnii asesori de la sedria, incependu de la dlu presiedinte, mai departe pe toti dnii advocati, insa numai pre cei de natiunalitate magiara, — ca se nu se póta dice că romanii ar fi partiali, — se intrabe: óre dlu jurasore F. Balogh intr'adeveru are insusirile recerute spre a conduce unu cercu? si déca de la acesti dni va primu respunsu afirmativu, atunci noi lucurosu i vomu întórcé faci'a ca se ni-o palmuiésca in publicitate; érá de va capeté respunsu negativu, atunci noi din capulu locului ni luámu cutezantia d'a-lu palmui uritu si a-lu numi omu servilu, nedreptu si fora socotéla; căci a redicatu cuventulu pentru de a aperá cu mana vatematoria de natiunea sa propria — pre nasiulu seu de natiunalitate straina! —

Atátea, dle Valutianu, pentru asta data si pana la revédere, déca vei mai voi a conveni cu noi pre acestu terenu, unde nu-ti este locul, in care casu insa — ti prometemu a fi mai drepti faci'a cu barfelele dtale.

Cei cu articulu Nr. 37.

Beiusiu, in 7 iuliu 1871 c. n.

Onoratulu publicu romanu, interesatu de progresulu sperantiei veniteriului seu natiunali, a cuprinsu totdeun'a cu amóre caldúra modestele intreprinderi ale Societati de lectura a tinerimeu studiése de aici, si prin acést'a a incuragiatu pre surculii traianidi la continuarea dezvoltareloru, i-a indemnatu la activitate mai intinsa. Atátu acést'a incuragiare, cătu si apretierea binevoitória a aspiratiuniloru june manifestata la mai multe ocaziuni, au facutu, ca societatea nóstra se-si tiená de detorintia placuta a-si aretá in totu anulu fructele nesuintiloru sale prin câte una productiune literaria publica.

Deci si estu tempu s'a resolutu a-si incoroná activitatea sa printr'o productiune literaria, carea o va arangia in 23 iuliu st. n. dupa urmatoriulu programu:

- 1). Mersulu lui Mihaiu, esecutatu de corulu instrumentalu alu tinerimeu condusu de Victoru Manu.
- 2). Cuventu de deschidere rostitu de conducetoriulu societati.
- 3). „La o ruina“ poesia de J. Lapedatu, dechiamata de T. Pele.
- 4). „Arcasiulu“ poesia de Teutu, aria de Vorobchieviciu, esecutata de corulu vocalu sub conducerea lui Mihaiu Ferlieviciu.
- 5). „Misiunea Bihariei in Occidentulu Daciei“ disertatiune de Joanu Barcianu.
- 6). „Trei floricele“ piesa natiunala esecutata de corulu instrumentalu.
- 7). „Movil'a lui Burcelu“ de V. Alesandri, dechiamata de Georgiu Sfarlea.
- 8). „Pasaria“ de Bolintineanu, cantata de corulu vocalu.
- 9). „Romanulu constantu si romanulu indiferentu“ dialogu de Joanu Cupcia si Virgiliu Tomiciu.
- 10). „Suspinulu“ de Filipescu, cantatu solo de Mihaiu Ferlieviciu.
- 11). „Jidovulu vitézu in resbelulu francescu“, satira de S mionu Marianu.
- 12). „Mersulu ostasiloru romani“ de corulu vocalu.
- 13). „Cuventu de inchidere, de conducetoriulu societati de lectura.
- 14). „Mersu natiunali“ de corulu instrumentalu.

Inceputulu dupa sant'a liturgia, in sal'a curtii episcopesci.

Intrarea gratuita.

Sér'a la 6 óre se va arangia petrecere de jocu in padurea erasiului. Venitulu acestei petreceri se consacréza in favóra „Academiei de drepturi“ proiectate de pré On. Comitetu alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu.

Intrarea la petrecere pentru una persóna 1 fl. v. a. pentru una familia 2 fl. v. a. Oferte marionóse se vor primi la cassa.

Sperám, că amórea, cu care ne-a spriginitu on. publicu romanu va fi totu atátu de caldúra ca si pana aci, dreptu ce credemu că considerandu maretulu scopu ne va onóra atátu productiunea literaria, cătu si petrecerea de jocu cu pré stimat'a-i presintia.

Pentru societatea de lectura a tinerimeu gimnasiale.

Teodoru Rosiu, profesorulu gimnasiale, conducetoriulu societati de lectura.

Joanu V. Barcianu, notariulu corespundintiloru.

Lugosiu, in 20 iuniu. *)

[Su.] (Economicu.) Patru dile ploia ne'noctatu. Temisiulu esundá in causá daune enorme in tóte scuirile de bucate. Fenulu din apropierea Temisiului s'a nimicitu. Granele, ovesele ect. unde n'a peritu de apa, sunt frumóse. Porumbulu din causá multeloru ploii de primavéra s'a semnatu tardiu si abiá acum se scapa prim'a óra. Póme sunt putiene. Bucatele in piati'a Lugosiului se platescu: Gráú 10—12 fl. siniculu; secar'a 8 fl. porumbulu 9 fl. (in acceptare pan' la tóma 11 fl.); ovésulu 3 fl. 60 cr. ordiulu 6—7 fl.; Cartofi noi (1/4) 80 cr. Presta totu luat bucatele sunt frumóse, dar de totu putiene; prin urmare in partile nóstre vor putimi multi — de fómé.

Varietati.

= (Il. Sa dlu eppu alu Aradului Procopiu Ivacicovicu,) vineri-a trecuta, spre séra, retornandu pre aici impreuna cu Babesiu din Carlovietu, petrech in Pesta sambata si domineca si dupa ce avu o lunga audiintia la dlu ministru de cultu si instructiune dr. Pauler, mai facú si alte visite, in fine spedá si unele afaceri delegatiunali, érá domineca séra plecá la scaunulu seu in Aradu.

† (Necrologu.) Teodoru Montia, vice-notariu alu comitatului Aradu, dupa unu morbu lungu si greu de peptu, in 20 iun. 2 iuliu a. c. in etate de 24 ani, a reposatu in Maderatu la cas'a parintiloru sei. La actulu ingropárii au luat parte 11 preoti, publicu multu din intielegintia si poporu, si mai multi amici ai reposatului din locuri mai indepartate.

Dumnedieu se consóle pre parintii intristati si pre reposatulu se-lu odihnésca cu dreptii! —

△ (Provocare!) Conformu decisiunei adunarii gen. a Reuniunei invet. rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului tienuta an. tr. in Oravitia, adunarea generala venitória are se si tiená in lun'a lui aug. a. c.; prin urmare e — nainteá usiei; intrebú dar: ce face dlu notariu prim. de nu dá publicitatii decisiunile staverite de comitetu mai nainte cu dóue luni, ca asiá si on. publicu si invetiatiunii toti, se póta avé cunoscintia.

Unu invetiatiuniloru.

** (Interpelatiune!) In contra decisiunei ven. Sinodu caransebesianu si in contra cerculariului D. Episcopu Nr. 94. mai multi invetiatiunii s'au dechiaratu in scrisu că vor participá de siguru la prelegerile de repetitiune ordonate de Minist. de cultu magiaru, tienende in Lugosiu in lun'a lui augustu a. c. intrebámu deci pe Il. Sa parintele Episcopu Popasu, déca are cunoscintia: Cine sunt acei invetiatiunii, si cum de calca in piciora ordinationile mai marilor lor? Altcumu, se amesteca limbele. (Stimat'a intielegintia romana si barbatii nostri de scól'a ar face multu bine, déca caus'a acést'a ar ventura-o cătu de bine in publicitate ca se le vedemu parerile si se ne potemu in asta privintia mai bine luminá) Din diec. Carans. iun. 1871.

Cativa invetiatiuniloru.

[Su.] (Acum incepu a se necagi cei-ce la alegerea de deputatu se desfrenau imbetati de rachiuulu domniloru!) Poporulu romanu din jurulu Zorlentiuului-mare (in Carasiu) este indignatu pana la sufletu, intielegendu că si josu (la Lugosiu) si susu (la Pesta) magiaronii vor se 'nvinga cu stramutarea locului de alegere de ablegatu si alu judetiului nou, de la Zorlentiu la Recitia, orasiulu a mfi de creature venite pe capulu romaniloru din tóte partile lunei. Proverbulu: „Bataia ca la Sasca“ va varia apoi de siguru: „Bataia ca la Recitia.“ — Dómne, óre pana candu?! —

Cerculariulu

Senatulu scolarulu alu Consistoriului gr. orien. romanu din Aradu, in caus'a tinerii conferintiloru invetiatorescu.

— — — Domnule!

Prefigendu-se prin inaltulu rescriptu, — alu Ministeriului reg. ung. de cultu si instructiune publica, de datulu 18 maiu a. c. Nr. 10910. timpulu deprinderii in essercitiile militari, pentru invetiatiunii si preparandii obligati la servitiulu militariu pe lun'a lui septembrie: conferintiele invetiatorescu, — prescise prin §. 130. din Statutulu organicu, — in anulu acést'a au dara de a se intruni neconditionatu in decurgerea lunei lui augustu stilulu nou.

Dreptu aceea Ti-se alatura aici sub ./' pe sém'a invetiatiuniloru confesiunali din inspe-

*) Din intemplanie acestu reportu ni se intardiá.

R. e. d.

*

ctoratul — — recerutul numeru de esemplarlar din regulamentul de dupa care au de a se intruni, conduce si incheia conferintele de sub intrebare.

Cu privire la §. 6. alu acestui regulamentu referitoriu la denumirea comisariilor, acestu senatu scolariu nu se afla in stare a face vre o provisiune, fiindu ca presupune ca invetatorii de prin inspectoratele mai mici, profitandu de dispusetiunile §-lui 3 alu regulamentului vor preferi a cere concessiunea respectivilor sei inspectori scolari, spre a se intruni din mai multe inspectorate invecinate la o conferintia, si asia denumirea comisariului la atare conferintia colectiva, se incredintieza contielegerei reciproce a respectivilor domni inspectori scolari, fiindu cu desclinita privire la cei mai esperti si calificati invetatorii, si cari totodata au si o portare buna morala.

Asemenea si in privint'a §-lui 7. — — Ta nainte de tote Te vei pune in contielegere cu respectivii invetatorii, seu candu s'ar intruni mai multe inspectorate la o conferintia, cu respectivii domni inspectori scolari, spre a desemna locul si prefige terminulu intrunirii conferintiei, in catu conferintiele seu reuniunile precedinte nu vor fi dispusu ceva in privint'a acest'a; in care casu locul tienerii conferintiei se pote acomoda decisiului acelu conferintie seu reuniuni, totusi terminulu trebuie se pice in lun'a lui augustu st. nou, — cea-ce DVostre numai de catu veti aduce la cunoscint'a respectivilor invetatorii.

Cu privire la §. 8 presedintele conferintiei va fi insarcinatu a tiené in evidintia participarea respectivilor invetatorii, a adiunctilor si suplentilor invetatoresci.

Spre acestu scopu dara presedintele va provoca pre notariu — indata la deschiderea conferintiei, — a consemna pre toti invetatorii respective adiunctii si suplentii, cari sunt de facia, asemenea si pre cei absinti si cu finea fie-careia siedintie, presedintele va ordona cetirea catalogului. Absentiele celor ce s'au scusat in scrisu, nainte seu sub decurgerea siedintilor conferintiei, daca scus'a e din destulu motivata se potu sterge din catalogu alaturandu-se numai scus'a langa catalogu, carele dimpreuna cu protocolulu tuturor siedintilor, — in intielesulu §-lui 16. — va fi a se susterne aici prin respectivulu comisariu.

— — Ta inca vei cere o consemnare de la presidiulu conferintiei despre cei absenti fora scusa din inspectoratul — — Tale spre a-i pote — indata dupa conferintia constringe la depunerea multei prescrie prin acestu §.

Sumele incassande, fiindu menite pentru fondulu scolariu eparchialu, la timpulu seu se vor transpune acestui senatu scolariu, pe langa consemnarea numeloru acelu pedepsiti. —

Er ca si respectivulu comitetu parochialu se pote tiené evidintia despre adeverat'a participare a invetatorilor la conferintie: respectivii invetatorii sunt indetorati a cere, er presidiulu a li dá, o adeverintia despre participarea lor la conferintie, spre a se pote legitima naintea comitetelor in casu de dubitate.

Pentru aceea in sa — — Ta vei deobligá pre respectivele comitete parochiali, a provede pre invetatorii sei, su carausia libera pana la locu conferintiei si indereptu, seu cu unu relutu in bani, socotindu câte 50. cr. de mila, afor' de aceea a-i provede pe catu timpa va dura conferint'a — socotindu aici si timpulu caletoriei, — cu unu diurnu de câte 1 fl. la ziua. Spesele aceste se vor acoperi seu prin colecte in respectivele comune, seu din fondulu scolariu, ce dóra essista in comuna, er unde nu essista, din cass'a bisericeii.

Invetatorii cari folosindu-se de aceste beneficia din partea comunei bisericesci dar nu-si vor pote legitima participarea lor la conferintia: se vor considerá ca absenti de la conferintia, si ca atari sunt indetorati a desdanna comun'a pentru beneficiulu folositu, ce nu l'au meritatu.

In fine cu privire la dispusetiunile § lui 13. referitorie la obiectele ce se vor lua sub debateré in conferintiele invetatoresci: acestu senatu scolariu de nou atrage atentiunea tuturor invetatorilor confesionali resaritari, din districtulu Consistoriului aradann, la cartile scolastice recomandate prin cerculariulu consistorialu de datulu 10. decembre, 1870. Nr. 1153. a nume:

1. „Anta'a carte de lectura si invetiatura“ pentru scolele poporali romane de Ioane Popescu. Se pote procura din tipografi'a S. Filtsch in Sibiu; pretulu este 35. cr. Si fiindu ca opsiorul acest'a s'a aflatu din partea barbatilor de specialtate, de celu mai correspunditoriu pentru scolele nostre poporali: dreptu aceea conferintiele invetatoresci vor si avé cu cea mai incordata atentiune a studiá acestu opsioru si a se deprinde in manuearea aceluia, cu atata mai verosus, in catu cartea acest'a aflandu-se si din partea acestui aenatu scolariu, de cea mai buna si correspunditoria: pe anulu scolasticu viitoriu are se fia introdusa fora exceptiune in tote scolele poporali gr. or. confesionali din districtulu acestui Consistoriu.

2. Catechismulu antropologicu; si 3. „Chatechismulu sanatatii;“ ambele de Dr. Paulu Vasiciu; se potu procura de la insusi autorulu in Temisióra, seu si de la acestu senatu scolariu cu pretulu de 25. cr pentru fiecare esemplariu.

Asemenea se mai atrage atentiunea conferintieloru invetatoresci si la *tabelele de párete cu tipuri colorate*, de profesorii *Demetriu Varna* si *Teodoru Rosiu* din Lapusiulu-ungurescu, cari tabele inea s'au recomandat tuturor invetatorilor — sub 18. februaru a. c. Nr. 160/Sc. 55. — spre a le studiá, ca se-si pote dá parerea cu ocaziunea conferintieloru a supr'a aplicabilitatii lor in scolele poporali confesionali, precum si a supr'a cartilor scolastice mai susu amintite. Tabelele aceste se potu procura de la autori in Lapusiulu-ungurescu (Magyar-Lapos: in Transilvania.)

Ator'a d'aceea fie-care conferintia va proiectá câte unu planu de invetiamentu, si va face unu conspectu formalu a obiectelor de iuvetiamentu, dupa cum acele se propunu in scolele nostre confesionali, dimpreuna cu impartirea óreloru de peste septemana, anumindu totodata autorii singuraticeloru carti scolastice.

Cu ocaziunea deprinderii conferintieloru in singuraticel obiecte de invetiamentu, acestu senatu scolariu — conformu dispusetiunilor §. 13. totu alu acestui regulamentu — mai propune debateré acelu conferintie si urmatóriele:

1. A se consultá in privint'a tienerii unei conferintie generale a tuturor invetatorilor confesionali, din districtulu acestui Consistoriu si in casu daca s'ar constatá lips'a unei atari conferintie generale:

2. A se consultá, si apoi a propune acestui senatu scolariu, timpulu si loculu, candu si unde s'ar pote intruni acea conferintia;

3. A se consultá in privint'a infintiarii a unei reuniuni invetatoresci generale;

4. A si dá parerea in privint'a ferieloru scolastice, si a impartirei aceluora, fiindu cu deschilinita privire la giurstarile locali, si in fine

5. A se consultá a supr'a veri caroru medilóce si modalitati, ce ar pote promová invetiamentulu si cultur'a poporala.

Tote dispusetiunile aceste, — — Ta vei binevoi a le comunicá circularminte, cu toti invetatorii si comitetele parochiali, din inspectoratul — — Tale, spre scire si stricta acomodare.

Din siedint'a senatulu scolariu tienuta in 17 iuniu 1871.

Concursu.

Alegerea de invetatoriu confesionalu gr. or. rom. la clasa de baeti din comun'a Chesintiu, efectuita in 18 maiu a. c., fiindu anulata de catra senatu scolariu, se deschide prin acest'a de nou concursu pe diu'a de 8 augustu st. v. pentru complinirea postulu invetatorescu vacantu in predisa comuna.

Emolumintele incopciate cu acestu postu sunt: 176 fl. 82 cr. v. a.; 60 meti de gráu; 14 stangeni lemne de focu; 4 lantie pamentu de aratura, gradina si cuarteriu liberu.

Doritorii de a ocupa postulu acesta, sunt avisati a-si tramite recursurile loru provediute cu documentele necesarie conformu Statutulu organicu, intra cari si testimoniu de calificatiune, d'adrepulu la Comitetulu parochialu din Chesintiu pana la terminulu prescriptu, candu se va esecutá si alegerea. — De la recurrenti se mai pretinde se aiba prassa si se fia buni romani.

Chesintiu in 20 iuniu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

1-3

Luca Calaceanu m. p. inspectoru scolariu cercualu.

Concursu.

Se publica pentru scopulu repararilor necesarie in sant'a biserica romana dreptu-martóriea din comun'a Costei, in comitatulu Temisiórei, protopresbiteratulu Versietului. Repararile recerute cadu in feliurite ramuri de meseria si se potu dá desclinitu seu impreuna. Sunt deci provocati domnii intreprinditori meseriasi (maisteri) a se infacisia — 14 dile de la prim'a publicatiune in „ALBINA“ — la facia loculu — catu mai numerosi, si a lua parte la licitatiunea ce se va tiené minuendo a supr'a receruteloru reparatiuni.

Mercina in 18 iuniu 1871.

Joanu Popoviciu m. p. protopresbiterulu tractualu.

1-3

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante Suiugu (Szunyogd), protopresbiteratulu Luncii, cottulu Bihoru, statatória din 100 de case, se esorie concursu. Emolumintele ce sunt impreunate cu acésta parochia, sunt urmatóriele: Una vica de gráu de la casa, pamentu aratoriu de 6 cubule, cortelu liberu si stolele indatinate.

Doritorii de a ocupa acésta parochia au de a tramite recoursele loru instruate in intielesulu Stat. org. de a dreptulu la subscrisulu adm. prot. celu multu in decurgerea a loru trei septemani, incependu de la prim'a publicare a acestui concursu.

Datu din siedint'a Comitetulu parochialu, tienuta in Suiugu la 3 iuniu v. 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

Georgiu Besanu m. p.

adm. prot. alu Luncii.

1-3

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Chiraiu, cottulu Bihoru, protopr. Luncii, statatória din 90 de case — se esorie concursu. Emolumintele impreunate cu acésta parochia sunt urmatóriele: una vica de gráu de la o casa, pamentu aratoriu de 10 cubule, cortelu liberu provediutu cu gradina si stolele preotiesci indatinate.

Aspirantii la acésta parochia, sunt avisati de a-si tramite suplicele loru provediute cu documentele recerute de a dreptulu la subscrisulu adm. prot. pana in terminu de trei septemani, incependu de la prim'a publicare a acestui concursu.

Datu din siedint'a Comitetulu parochialu tienuta in Chiraiu la 2 iuniu v. 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

Georgiu Besanu m. p.

adm. prot. alu Luncii.

1-3

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie din Madaras, comit. Bihorului, protopresbiteratulu Oradei-mari, cu care parochia sunt impreunate emolumintele urmatórie: una sesiune de pamentu, birulu de la 160 de case, — câte una vica de bucate de la o casa si stolele indatinate.

Doritorii de a recurge la acésta parochia de clas'a prima sunt avisati a tramite recoursele loru bine adornate cu testimonia despre calificatiune si sciintiele sevarsite — pana in 27 iuniu a. c. st. v. Comitetulu parochialu, adreseate de a dreptulu protopopulu tractualu in Oradea-mare. Alegerea va fi in diu'a susu insemnata adeca in 27 iuniu, Madaras, in 23 maiu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopopu:

2-3

Simeonu Bica.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a Ohaba-lunga, comitatulu Carasiu, protopresbiteratulu Hasiasiului, se deschide concursu pana in 27 iuniu cal. v. a. c. Emolumintele sunt una sesiune de pamentu, platiu preotiescu de unu diumetate jugeru, birulu si stol'a indatinata de la 80. case.

Doritorii de a dobandi acésta parochia sunt avisati recoursele loru provediute cu estrasu de botezu, cu testimoniu despre absolvarea sciintieloru teologice testimoniu de calificatiune si cu atestatu despre portarea loru morala si politica, si adreseate catra comitetulu parochialu din Ohaba-lunga, — a le susterne Dlu protopresbiteru alu Hasiasiului.

Constantinu Gruiciu, in Belintiu, post'a ultima Chiseteu.

Ohaba-lunga, in 31 maiu v. 1871.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea:

Constantinu Gruiciu m. p.

2-3

protopr. Hasiasiului.

Concursu.

Nr. 73/ 871.

La gimnasiulu publicu romanu de relig. ort. or. din Brasiova au devenitu vacante urmatóriele dóue posturi de profesori:

1. unu postu de profesor pentru limb'a si literatur'a latina si elina;

2. unu postu de profesor pentru matematica si fisica, pentru a caror'a ocupare se eserie prin acésta concursu.

Doritorii de a ocupa vre-unulu din posturile aceste, se binovoiéca a asterne la subscris'a Eforia celu multu pana la 15/27 aug. a. c. concursele loru insocite de documentele prin care se dovedéca: a) ca sunt dupa nationalitate romani de religiunea ort. orientala, b) ca au conduita morala si politica buna, c) ca au calificatiunea pentru postulu, la care competéca, care calificatiune se documentéca prin testimoniu de maturitate si prin atestatu despre absolvarea cu succesu a facultatii filosofice de la vre o universitate, seu eventualminte a unui institutu tehnicu. — Se intielege de sine, ca acei competitori, cari seu prin esamene formale de la universitate seu prin practica castigata pana acuma, potu dovedi calificatiune mai mare, vor fi preferiti.

Salariulu anualu impreunatu cu fie-care postu este 800 fl. v. z., inaintare la 900 si pensiuare.

Profesorulu alesu servesece anulu primu de proba, dupa implinirea acestuia se va denumi definitivu, deca va fi depusu esamenulu de profesura conformu prescrieloru Statutulu Bisericeii nostre ort. or.

Brasiova, 3/15 iuniu 1871.

2-3.

Efori'a scoleloru centrale rom. gr. or.

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante din comun'a bisericesca gr. or. Prisaca, protopopiatulu Caransebesiului, se esorie, in urm'a conlusulu Comitetulu parochialu, cu terminu pana la finea lui iuliu a. c. c. v.

Emolumintele sunt: una sesiune completa de pamentu parochialu; birulu de la 180 de case a 1/2 patrariu de metiu de ocucrudiu in boabe, si venitulu stolaru dupa usulu de pana acuma.

Doritorii de a ocupa acésta parochia se-si indrepte petitiunile catra comitetulu parochialu prin protopresbiteratu, instruindu-le cu atestatele recerute de Stat. org., a nume se nu lipséca atestatul de calificatiune de la ven. Consistoriu, precum nici celu de portare morala.

Cei ce nu vor produce atestatele prescrie seu se vor intardiá cu petitiunile, nu vor fi luati in consideratiune.

Prisaca, 23 maiu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru

3-3

Nic. Andreoviciu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetatorescu in clas'a III. elementara din orasiulu Nadlacu (Nagyak) se deschide concursu de la a trei'a publicare pana in 15 aug. c. v.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 6 orgii de lemne si cuarteriu liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a produce pe langa celelalte documinte de lipsa si testimoniu de calificatiune de la Ven. Consistoriu aradann. —

Concurrentii, cari pe langa documinte bune pricepu si limb'a serbesca — vor fi preferiti.

Recursurile se se tramita subscrisulu comitetu.

Nadlacu (comit. Cianadu), 23 maiu 1871

3-3

Comitetulu parochialu.

Prolungire de terminu concursualu.

Din unele cause intrevenite, terminulu alegerei de invetatoriu in comun'a Nereu-Dugosello s'a prolongitu pana in 29 iuniu a. c. st. v., pana candu totu se vor mai primi suplice de concurentia.

Checia-rom. 10 iuniu 1871.

In contielegere cu Comitetulu parochialu din Nereu-Dugosello.

3-3

Georgiu Gataiantiu m. p.

inspectoru cerc. de scole.